

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Chestia națională în dietă.

Vineri, când s'a discutat în dietă budgetul, domnul deputat naționalist român *Dr. Ștefan C. Pop* a atins în vorbirea rostită la budget chestia de naționalitate dela noi și necesitatea rezolvării ei, în interesul consolidării interne a statului ungar. Celce a ascultat mai cu atenție vorbirea deputatului *Dr. Șt. C. Pop* a fost ministrul president, contele *Tisza István*, care-și făcea mereu notițe, iar după ce a terminat deputatul *Pop* s'a sculat imediat ca să răspundă. Se cuprind în acest răspuns al contelui *Tisza* niște declarațiuni atât de categorice și atât de însemnate, încât ne vedem îndemnați să-i dăm în întregime discursul, construit după notele stenografice, rămânând, că tot în întregime se dăm și discursul domnului deputat *Dr. Ștefan C. Pop*, după ce ni-l vom procura. Contele *Tisza István* a spus următoarele:

„Onorată dietă! (S'auzim!) Nu mai pe foarte scurtă vreme voi reclama timpul și indulgența onoratei case; (S'auzim!) dar așa cred, că nu pot să las fără răspuns unele afirmări ale stimatului domn deputat antevorbitor. O astfel de afirmare a stimatului domn deputat a fost aceea, că pe urma dispozițiilor militare, devenite necesare prin turburările din Balcani, ar fi pierit vieți de oameni, și că cine a voit a putut auzi multe tânguiri, cari venind din Bosnia, au inundat țara, tânguiri, despre reua întreținere și multele morbururi.

Intâi de toate, ce se atinge de pierderea în materialul de oameni, mulțămîntă lui Dumnezeu, nu am și nici nu pot să am nici o cunoștință, pentru că deși situația externă a cerut jertfe însemnate materiale dela poporațiunea monarhiei, în materialul de oameni, har Domnului, n'a fost nici o pierdere. (Adevărat! Așa e! dreapta). În modul cel mai caricatural trebuie să protestez în contra acestei declarațiuni, pe care nu o pot lăsa nici pe un moment neprotestată. (Aprobări vii în dreapta și în centru). Și trebuie să protestez și în contra afirmării, că rezerviștii chemați la trupele din Bosnia s'ar fi tânguit din pricina reiei întrețineri și a multelor morbururi. E aceasta o acuză nedreaptă în cea mai mare măsură față de concetățenii chemați acolo din toate straturile societății maghiare, pentru împlinirea unei grele datorințe. (Adevărat. Așa e! din dreapta.) Pentru că, să am ertare, dar peste tot cu oarecare mirare a trebuit să constate orișicine, că pe lângă toate suferințele grele, împreunate cu aceste dispoziții militare, totuși plângerile au fost atât de puține. (Adevărat. Așa e! din dreapta.) Iar al doilea, dacă s'a ivit plânsoare, nu a fost pentru reua întrețineri și pentru morbururi, ci pentru femeea rămasă flămândă acasă pentru soartea copiilor, cari se morțeau cu mizeria. (Adevărat. Așa e! dreapta.)

Și aceasta e cu totul alt lucru, decât a acuza pe aceia, dela cari și de altcum am cerut grele jertfe, că cu inimă îngustă și cu lașitate s'au tânguit din pricina reiei întrețineri și a boalelor. (Adevărat. Așa e! din dreapta.) Intreaga societate a țării acestora, fără deosebire de naționalitate, deci Români chemați la arme tot așa ca și Maghiari, au dat o dovadă atât de nobilă despre aducerea de jertfă patriotică, despre voința de a suferi, despre virtuțile bărbătești, încât față de toate acestea trebuie să resping revoltat acuzarea (Aprobări vii în dreapta și în centru), care stirbește deadreptul capitalul cel mai frumos moral al țării. (Vii aprobări și aplause în dreapta și în centru.)

Stimatul domn deputat, cu tot dreptul, a vorbit și despre lucruri aparținătoare politicii externe. Și ar fi intrat mai amănunțit în esaminarea ei, dacă n'ar essta împrejurararea, că în zilele cele mai apropiate delegațiunea maghiară va discuta chestia externă în ședințele ei plenary. Intre astfel de împrejurări e poate mai corect, dacă nu voi judeca nici eu d scutiă, care în prima linie totuși în delegație are loc. (Aprobări.) Parlamentul maghiar în mod natural își poate împlini, și sper că-și va și împlini, această misiune, cât de des în viitor, dar totuși în prima linie poate că numai atunci, când delegațiunile nu sunt întrunite. Tocmai de aceea, mă voiu restrânge numai la câteva scurte reflectări. (S'auzim!)

Intâi, stimatul domn deputat consideră ziarul *Neue Freie Presse* de izvor de autoritate. De fapt *N. F. P.* e un ziar foarte lătit, despre care însă se știe în general, că tocmai în ce privește politica externă, e condus de cea mai mare animosită față de actualul conducător al politicii externe. De altă parte, ca unul, care cetește de mult foaia aceasta, și are simpatii pentru ea, pot să spun, că tocmai aceia, cari știu, că *Presse* a făcut de mulțori servicii chestiei externe, sunt dureros surprinși de direcția urmărită de luni de zile de foaia aceasta cu privire la politica externă, ceea ce, scuzați, dovedește o totală lipsă de informații exacte și de înțelegere corectă cu privire la interesele vitale ale monarhiei. (Așa e!) Căci doară numai acestei împrejurări se poate atribui, că stimatul domn deputat poate cita, — și cred, că a citat fidel, presupun adecă, căci acum nu-l pot controla, — astfel de declarațiuni, ca și cum monarhia ar fi pierdut pretinția sigură a României, pentru pretinția nesigură a altora.

Onorată casă! Voiu intra probabil în delegațiune în esaminarea mai amănunțită a chestiei. Acum mă provoc simplu la „*Cartea verde*” a României, care desminte pe deplin și de tot povestea, că monarhia aceasta n'ar fi făcut, dela primul act al crizei până la cel din urmă, tot posibilul, ca să fie sprijinită România în năzuirțele ei. (Așa e!) Eu rog deci pe stimatul domn deputat, se pună în chestia aceasta mai mare

preț pe documentele diplomatice publicate de guvernul român, decât pe știrile unui ziar de zi. (Așa e!)

A amintit stimatul domn deputat și aceea, că astăvară, când s'a făcut mobilizarea română, ce ofensări i s'au adus din partea unuia ori altuia dintre organele maghiare de presă! Pot asigura pe stimatul domn deputat, că el nu poate condamna mai aspru aceste ofense decât mine. E veche convingerea mea, că politicii naționale maghiare, raporturilor cu adevărat bune dintre Maghiari și concetățenii de buze nemaghiare din țară, bunului renume al Ungariei, puțină strică atât de mult, ca ziarele soviniște, cari speculează cu o anumită dispoziție superficială a publicului, cari umplu lumea cu o frazeologie de vorbe mari și vorbesc atât de provocător, fără educație și cu îngâmfare, despre sentimentele onorabile ale singuraticilor concetățeni, încât prin aceasta provoacă credința greșită în lume, ca și cum societatea maghiară Dumnezeu știe cât de intolerantă ar fi și ce înclînări tirane ar avea. (Așa e!) Adevărul e însă acela, că aceasta e o atmosferă cu totul falsă, lucrul e cu totul neadevărat. Tirania stă tot atât de departe de societatea maghiară, ca și de statul maghiar. Dar astfel de voci false din presa maghiară, isvorâte, durere, nu pot să spun că totdeauna, din nepricepere, și de mulțori din speculă, (Adevărat Așa e!) dau ocazia, ca dușmanii națiunii maghiare să discrediteze națiunea maghiară înaintea lumii întregi. (Așa e!)

Repet, aci are toată dreptatea. Dar rog pe stimatul domn deputat să fie apoi de acord cu mine, atunci când aceeaș critică aspră o exerciez și asupra presei române. Pentru că, să am iertare, dar cauzei celei mari în serviciul căreia stau de douăzeci de ani, și cred că voiu rămânea în serviciul ei, pentru că nu am obiceiul să-mi schimb ușor stăpânul — armoniei depline între rasa maghiară și cea romană, — îi pricinuește cel puțin aceeași pagubă și purtare a suborice critică a unei părți a presei române și felul cum ea tratează chestia aceasta, atât în Ungaria, cât și în afară, în România. Așa cred deci, că trebuie pașit cu toată hotărârea din ambele părți în contra direcțiunii foarte păgubitoare și periculoase a presei, izvorâtă din motive foarte josnice (Aprobări în dreapta).

Stimatul domn deputat să mai provoacă apoi și la al treilea martor principal (koronatau), la vorbirile rostite în delegația austriacă. Și aceasta e o apariție foarte veche. Domnii deputați, fie în publicitate, fie cu eschiderea publicității, răspundesc mulțime de știri false despre Ungaria și despre raporturile maghiare, despre suferințele Românilor din Ungaria, și anume, cu predilecție în Austria, unde sperează, că află primire specială simpatică tot ce poate înjosi pe Maghiari. Când apoi aceste ouă de cuc ale lor fac pui, când acțiunea aceasta își aduce roadele, cu mare

satisfacție se provoacă la faptul, că eată, câtă dreptate le dă lor câte o manifestare a opiniunii publice austriace! Știu eu foarte bine, că pentru aceste multe noțiuni greșite, cari există de fapt în privința aceasta în unele cercuri din Austria, în prima linie asupra cui cade responsabilitatea; nu spun că esclusivă, după ce tocmai mai înainte am arătat, că și presa maghiară poartă responsabilitatea. Și dacă să află singuraticii în Austria, cari cred — după cum s'a exprimat domnul deputat, — că influința maghiară slăbește monarhia, că politica naționalistă din Ungaria împedecă deplina dezvoltare a raporturilor de alianță dintre România și monarhie și periclitează existența alianței, — trebuie să le spun, că se află în două mari rătăcirii.

Prima rătăcire e aceea, că Români peste tot nu sunt persecutați în Ungaria. A doua rătăcire e aceea, că soartea Românilor din Ungaria, după modesta mea părere, nu poate exercia influență îndrumătoare asupra politicii externe a României. (Așa e!) România urmărește o politică reală cu mult mai înțeleaptă decât ca dela astfel de momente sentimentale să-și facă pendentă direcția politicii sale externe. Și cumcă așa e, mă provoc la un singur argument. Locuiesc Români și în Rusia și în Sârbia, și acum probabil și în Grecia. B'nevoiți a compara unde au mai multe drepturi Români, unde e mai liberă dezvoltarea lor națională și culturală, unde să împărtășesc ei de o tratare mai bună pe toate terenele, în privința materială și culturală? (Aprobări!) Dacă politica României ar fi condusă de punctul de vedere, că Români din afară de hotarele statului ce soarte au, atunci nici cugeta nu se poate la o altă alianță, decât la alianța cu noi, și atunci ar fi imposibilă pretenția ei cu Sârbia! (Așa e!)

Tocmai de aceea, protestez cu energie în contra credinței greșite, ca și cum politica externă sau evenimentele externe ar putea avea influență îndrumătoare asupra politicii naționaliste a națiunii maghiare. Eu în politica naționalistă am mâncat în întreaga mea viață dela ideea fundamentală a înțelegerii, a atragerii pacifice (Aprobari) Mai ales față de neamul românesc propag de douăzeci de ani. cu vorba și cu fapta, ideea, că între națiunea română și maghiară există o armonie de interese, (Așa e!), că misiunea noastră istorică înainteaș pe urme, pe căi paralele, se întregeste una pe alta, că noi numai atunci ne împlinim misiunea, dacă rezimăți pe concentrarea de forțe germane din mijlocul Europei, apărăm pacea, cultura și libertatea Europei față de direcția panslavistă care o amenință. (Aprobări.)

În privința aceasta interesele noastre sunt identice. În adâncul lucrurilor reșede armonia intereselor și numai păturile superioare geologice au să fie delăturate, cari de secole, prin greutățile, luptele, suferințele și neînțelegerile dezvoltării istorice au acoperit cu materie stră-

ină stratul identic fundamental. (Aprobări vii). La problema aceasta trebuie lucrat, la problema aceasta am lucrat până acum, și lucrez și astăzi, și fie asigurată stimata casă, că aceasta nu e o chestie momentană, ea nu depinde de fluctuațiile zilnice ale politicii interne ori externe. Și lucrez la ea, pentru că sunt de convingerea, că interesele mari permanente ale națiunii maghiare reclamă direcția aceasta și după părerea mea în direcția aceasta trebuie să lucreze și fiecare Român adevărat, credincios neamului său, pentru că așa pretinde și interesul național al neamului românesc". (Aprobări) (Va urma).

Noua lege electorală.

În înțelesul programului de muncă, stabilit pe seama dietei ungare din partea consiliului de miniștri, proiectul de lege despre arondarea cercurilor electorale va fi prezentat în curând dietei, astfel, că în cursul lunii Ianuarie, anul viitor, va putea fi votată, sancționată și publicată și legea aceasta, care stă în strânsă legătură cu noua lege electorală, și atunci, în înțelesul §-lui 154 din legea electorală, întră în vigoare imediat și dispozițiile din legea electorală, referitoare la stabilirea cercurilor de votare, la activitatea comitetelor centrale și la *compunerea listelor electorale*.

Listele electorale se vor compune deci în anul viitor, 1914, negreșit după dispozițiile cuprinse în noua lege electorală, pe care conducătorii poporului nostru sunt dator să cunoască și să studieze din vreme, pentru a-i putea exploata părțile bune și favorabile pentru noi, în folosul neamului nostru. În acest scop împărtășim deci cetitorilor ziarului nostru, textul legii electorale, în traducere românească, după cum urmează:

Articolul de lege XIV despre alegerea deputaților dietali.

(Sancționat în 30 Aprilie 1913.)

Noi, Francisc Iosif I, din mila lui Dumnezeu, Împărat al Austriei, Rege al Boemiei, etc. și Rege apostolic al Ungariei.

Magnații și deputații iubitei noastre Ungaria și ai fârilor surori, cu comună înțelegere, au prezentat Maiestății Noastre următorul proiect de lege spre sancționare:

CAP I.

Îndreptățirea de a alege și de a putea fi ales.

§ 1. Dreptul de a alege deputat la dietă îl are fiecare cetățean de stat ungar, de gen bărbătesc, care a împlinit etatea de alegător (§-ul 2), are locuință stabilă (§-ul 3) și corespunde vreunei din condițiile speciale, cerute pentru dreptul electoral (§§-ii 4-7).

§ 2. Etatea de alegător o ating cei cu inteligență superioară (§-ul 4) cu împlinirea anului 24, ceilalți cu împlinirea anului 30 al etății.

§ 3. Locuința stabilă, cerută pentru îndreptățirea de a alege, are acela, care locuiește, ori are locuința, pe teritoriul asupra căruia se estinde legea aceasta, cel puțin de un an, în aceeași comună.

Celce și-a câștigat dreptul de alegere, nu și-l pierde din lipsa de locuință stabilă cerută ca condiție, nici în cazul, dacă în cursul unui an s'a mutat cu locuința în altă comună.

Locuirea, fie cât de scurtă, pe teritoriul asupra căruia se estinde această lege, e suficientă pentru îndreptățirea de a alege pe seama celei e:

1. funcționar de stat, municipal, comunal, la un institut public, fundațiune publică, întreprindere de stat sau comunală, societate ori reuniune obligată să dea socoteală publică;

2. preot aflător în aplicare oficioasă la vreuna din confesiunile recipiate și recunoscute de lege;

3. profesor sau învățător la vreun institut de învățământ cu caracter de publicitate;

4. absolvent al universității, ori al școlii medii superioare, dacă are ocupație sau post permanent și

5. membru al reuniunii regnicolare teatrale.

Dela celce pe baza numirii ori încredințării primite dela regele, dela guvernul reg. ung. sau dela careva dintre miniștrii comuni, face serviciu public în străinătate, ori e aplicat în străinătate, ca funcționar al vreunei întreprinderi din Ungaria, obligată se dea socoteală publică, nu se pretinde se aibă locuință pe teritoriul asupra căruia se estinde legea aceasta.

§ 4. Nu se cere altă condiție specială pentru îndreptățirea de a alege dela acela, care a terminat cu succes clasa cea mai înaltă a școlii medii (gimnaziu superior, școală reală superioară) sau a vreunui institut civil ori militar de învățământ, de rang egal cu privire la valoarea învățământului, sau care are post ori ocupație, sau le-a avut, pentru cari în înțelesul legii se cere cel puțin terminarea vreunui din aceste institute de învățământ.

§ 5. Celce a terminat cu succes a șasa clasă a școlii populare elementare, sau o altă clasă de școală, ori curs de învățământ, din punctul de vedere al îndreptățirii de a alege cel puțin de o egală valoare, posedă dreptul electoral în cazul, dacă mai întrunește vreuna din următoarele condiții speciale:

1. e împovărat cu cel puțin două coroane dare directă de stat;

2. pe baza concesiunii sau certificatului industrial exerciază în mod independent industria ori comerțul;

3. e aplicat:

a) la afaceri ori întreprinderi industriale, — înțelegându-se aici și minele, comerțul și comunicația exerciată ca industrie, — irelevant, că de când, însă nu numai ocazional, ca muncitor cu ziua; sau

b) în jurul producțiilor seculare (la economia câmpului), ca conducător al muncitorilor, sau ca supraveghetor, irelevant că de câtă vreme (§-ul 11); sau

c) nu cade sub punctul a) și b), dar în serviciu public ori privat e aplicat necontent de cel puțin trei ani la același stăpân, fie în orice ocupație; sau

4. e activ în economia de câmp a vreunui alegător, sau la afacerile ori întreprinderile sale industriale, ca membru ajutător de familie (§ 11); sau

5. în serviciul militar sau jandarmeresc a avut rangul de subofițer.

§ 6. Celce știe ceti și scrie, fără a avea pregătirea școlară stabilită în §-ul 5, are drept de alegere numai în cazul, dacă întrunește vreuna din următoarele condiții speciale:

1. fie dintr'un soi de dare, fie din mai multe soiuri de dare, la o altă, e împovărat cu cel puțin 20 coroane dare directă de stat; sau

2. exerciază pe baza licenței, ori a certificatului industrial, în mod independent, industria ori comerțul, și aplică fără întrerupere cel puțin o putere auxiliară (calfă), sau e împovărat, fie dintr'un soi de dare, cu zece coroane, fie din mai multe soiuri de dare, cu douăzeci coroane, dare directă de stat; sau

3. e aplicat: a) la afaceri ori întreprinderi industriale, — înțelegându-se aici și minele, comerțul și comunicația exerciată ca industrie, — însă nu în mod numai ocazional, ca muncitor cu ziua, în cazul, că ori a fost ucenic industrial, și după încheierea raportului (anilor) de ucenicie a primit certificat dela autoritatea industrială, ori a lucrat în periodul celor cinci ani din urmă, fie într'una, fie cu întreruperi, cel puțin trei ani în aceeași branșă industrială; sau b), e conducător de muncitori ori supraveghetor la producțiunea seculară, conform §-ului 5, punct 3 litera b); apoi c) deși nu cade sub punct a) și b), dar în serviciu public ori privat e aplicat la același stăpân, fie în orice ocupație, în mod stabil, de cel puțin 5 ani; sau

4. e membru ajutător al familiei, conform punctului 4 din §-ul 5; ori

5. e subofițer eșit din serviciu, după punctul 5 al §-ului 5.

§ 7. Dela celce nu știe ceti și scrie se cere ca condițiune specială pentru îndreptățirea de a alege, ca fie dintr'un soi de dare, fie din mai multe soiuri de dare, la o altă, să fie împovărat cu cel puțin 40 coroane dare directă de stat.

§ 8. Egale în rang cu școlile medii cu privire la valoarea învățământului (§-ul 4) sunt următoarele institute de învățământ, anume: școlile speciale de agromonie, de pădurari, de mineri, de artă, industrie, comerț, comunicație, institutele pedagogice, școlile militare de cadeți, școlile reale superioare ale armatei comune și ale honvezimei, academia maritimă.

Din punctul de vedere al îndreptățirii de a alege e egală (§-ul 5) cu terminarea clasei a șasa a școlii populare elementare, anume: terminarea clasei a doua a școlii medii ori a școlii civile, ori a clasei a treia a școlii industriale și comerciale pentru ucenici, ori pe lângă clasa

a patra a școlii populare elementare, terminarea clasei a doua a clasei industriale și comerciale pentru ucenici, ori apoi absolvarea cursului de specialitate corespunzător industrial, organizat din partea statului.

De altcum conspectul amănunțit al institutelor de învățământ, egale cu privire la valoarea învățământului cu școlile medii, și al claselor și cursurilor egale în valoare cu clasa a șasa a școlii populare elementare, din punctul de vedere al îndreptățirii de a alege, cum și al școlilor superioare (§ 3 punct 4), îl stabilește ministerul, iar ordinațiunea aceasta a sa dacă așa cer schimbările întâmplante, o întregeste numai decât.

Cumcă din punctul de vedere al îndreptățirii de a alege, cari prestațiuni industriale aparțin aceleiași branșe industriale, are să stabilească ministrul de comerț, în înțelegere cu ministrul de interne, având a se întregi ordinațiunea aceasta numai decât, dacă așa cer schimbările întâmplante.

§ 9. Sub darea directă de stat amintită în §-ul 5 punct 1, în §-ul 6, punctul 1 și 2 și în §-ul 7, este a se înțelege darea de pământ, casă, venit, interese, rente și de mine, cu care a fost împovărat alegătorul, fie într'o comună, fie în mai multe comune, în anul care premerge anului compunerii, ori rectificării (§-ul 38) listelor electorale.

La darea alegătorului este a se computa și darea de pământ și de casă a soției cu care trăește în căznicie comună și a copiilor minori legitimi (legitimați). Darea repartizată pe proprietatea de pământ și de casă scutită de dare în mod provizoriu, încă este a se computa.

§ 10. Dacă cel aplicat în înțelesul §-lui 5, punct 3 litera c), și al §-ului 6 punct 3 lit. c), însă din serviciu, dar în curs de un an întră de nou în serviciu la același stăpân, timpul noii sale aplicări este a se socoti la timpul de mai înainte.

La cei aplicați la producțiunea seculară sau la gospodăria casei, în timpul aplicării este a se computa și timpul petrecut de cel aplicat în serviciul aceluia, dela care se trage moștenirea, sau în al antecesorului în gospodărie.

Dacă aplicarea înceată din motivul, că se face schimbare în persoana proprietății gospodăriei, ori a posesorului ei, serviciul împlinit la stăpânul părăsit este a se computa în timpul petrecut în serviciul stăpânului care urmează nemijlocit.

§ 11. Sub conducător de muncitori sau supraveghetor la producțiunea seculară, amintit în §-ul 5 punct 3 litera b), și în §-ul 6, punct 3 lit. b) este a se înțelege acela dintre aplicați, care nu sevrăște exclusiv muncă corporală, ci împlinește de regulă și afaceri de conducere și de control, în astfel de gospodării, a căror extindere ori poziție (natură) reclamă activitatea permanentă a unui muncitor conducător, sau supraveghetor (primmuncitor, primbirăș, magaziner, primvier, primgrădinar etc). Cumcă într'o gospodărie câți astfel de muncitori conducători sau supraveghetori pot fi aplicați, este a se stabili conform estinderii gospodăriei, a naturii ei și conform împrejurărilor locale.

Sub membru familiar ajutător, amintit în §-ul 5 punct 4 și în §-ul 6 punct 4, este a se înțelege persoana, care e fiul vreunui alegător ori al soției sale, e rudenia lor, fiu adoptiv, sau (dacă sunt la casă fete) soțul vreunei din ele și trăește în comunitate cu alegătorul, dându-i acestuia mână de ajutor în o astfel de gospodărie de câmp, afaceri sau întreprindere industrială, care reclamă aplicarea regulată a unei puteri auxiliare permanente.

§ 12. Celce e trecut cu putere de drept în listele electorale, valabile pentru anul 1913, și în înțelesul legii nu e exclus ori excepționat dintre cei îndreptățiți de a alege (§§-ii 13 și 14), rămâne în dreptul său electoral până există vechiul său titlu de drept, în mod neșchimb, în aceeași comună (oraș) în lista căreia a fost luat pentru anul 1913.

Cel aplicat în serviciu public și trecut cu putere de drept în listele electorale valabile pe anul 1913, nu și pierde dreptul electoral în cas de permutare. Un astfel de aplicat în serviciu public este a se trece în listele electorale ale noului său domiciliu pe baza vechiului său titlu de drept.

Celce a fost trecut în listele electorale de pe anul 1913 în înțelesul art. de lege 33 dela 1874, §-ul 2, pe temelul vechii îndreptățiri, rămâne în posesiunea dreptului electoral până la finea vieții sale, dacă cu privire la persoana sa nu se ivește careva din motivele de escludere, stabilite în §-ul 14 al legii acesteia.

§ 13. Pentru incompatibilitate cu îndreptățirea de a alege, isvorâtă din serviciu public, e scos dintre cei îndreptățiți de a alege:

1. Ofițerul, preotul militar, gajistul și soldatul puterii armate ori al jandarmeriei,

aflător în serviciu activ permanent ori provizoriu, socotinduse aci și cei concediați în mod provizoriu; nu însă și acel membru al puterii armate, care urmând datorinței sale prescrite de lege, face exerciții de arme și în acest scop a intrat pe timp determinat în serviciu activ.

2. Personalul de rând al poliției de stat, municipale ori comunale, neînțelegându-se aci însă și ceilalți aplicați în posturi civile, îndreptățiți a purta arme (finanții, pazitorii de câmp, de păduri, de vii, etc.)

§ 14. E esclus dela îndreptățirea de a alege:

1. Cel pus sub curatelă, ori cu minorenitate prelungită.

2. Cel alienat, chiar și dacă nu stă încă sub curatelă.

3. Celce se află în stare de faliment.

4. Celce se împărtășește de binefacere publică, ori de ajutor public, respective a fost împărtășit, și dela ziua în care a încetat împărtășirea n'a trecut încă un an, socotinduse aci și acela, care locuiește în casă pentru popor, în locuință de nevoie, sau în altă zidire cu menire de azil, de tot gratis, ori pe un preț ce nu poate fi considerat ca ecvivalentul locuinței, dar nesocotinduse aci acela, care primește ajutor ori rentă dela casa de bolnavi, de accidente, de invalizi, sau din alte asemenea case, și nici acela, care a primit ajutor din cauza vreunei catastrofe elementare, precum nici acela, al cărui copil primește stipendiu (bursă) ori e scutit de didactru și de taxe de examen.

5. Celce are, fie el, fie nevasta cu care trăește în căznicie comună, casă de femei publice.

6. Celce pentru beție provocatoare de scandal în loc public a fost pedepsit în curs de doi ani cu amendă de peste cinci coroane, cel puțin în două rânduri, cu putere de drept, și dela împlinirea ultimei pedepșiri, ori dela prescrierea ei, încă n'a trecut un an.

7. Acela, al cărui drept de alegere a fost suspendat prin hotărârea judecătorei (§-ul 164), chemată să se pronunțe asupra valabilității alegerilor de deputați.

8. Cel condamnat pentru crimă ori delict la pierderea libertății, dela ridicarea sentinței la putere de drept până la împlinirea pedepșii croite, excepționându-se cazul, când pedeapsa e suspendată în mod condiționat, ori e iertată prin grațiare regală, sau a intrat prescripția, — apoi cel pus în libertate în mod condiționat și cel aflător în arest preventiv, pentru crimă ori delict, pe baza hotărârii judecătorești, ridicată la putere de drept.

9. Cel condamnat cu putere de drept la pierderea libertății pentru crimă ori delict, isvorât din răvnă de câștig, ori îndreptat în contra statului, apoi care se lovește de art. de lege V dela 1878, despre crime și delict, §-ul 172 alineatul 2, sau de art. de lege 36 dela 1908, despre modificarea codului penal, §§-ii 43-44, ori de art. de lege II dela 1909 despre emigrare, și anume, pe cinci ani dela împlinirea pedepșii croite, ori dela intrarea prescripției, iar dacă pentru aceeași faptă punibilă a mai fost pedepsit odată, dela împlinirea noii pedepșii, ori dela intrarea prescripției, pe zece ani.

10. Cel condamnat cu putere de drept la pierderea drepturilor politice, pe timpul stabilit în sentință.

Dacă pedeapsa, care esclude exerciarea dreptului electoral, a fost iertată prin grațiare, întreagă ori în parte, termenul stabilit în punctul 9 se începe dela data grațierii regale.

Dacă pentru crimă sau delict e decretată și suspendarea exerciării drepturilor politice, durata ei este a se computa în timpul stabilit în punctul 9.

§ 15. Dreptul electoral și-l poate exercia numai cel trecut în listele electorale (Cap. IV). Dar nu și poate exercia dreptul electoral persoana trecută în listele electorale, despre care se poate dovedi cu act public, că și-a perdut cetățenia ungară, ori că cu privire la ea există vreunul din excepțiunile sau motivele de escludere, înșirate în §§-ii 13 și 14.

Acel membru al puterii armate, care conform datorinței stabilite în lege, face exerciții de arme, în cursul timpului cât stă în serviciu activ în acest scop, nu și poate exercia dreptul electoral.

§ 16. Dreptul electoral poate fi exerciat numai în persoană. Fiecare are drept de un vot.

§ 17. Deputat dietal poate fi acela, care are drept de alegere pe vrăzătorii (§§-ii 1-14), a împlinit anul 3 al etății și posedă limba maghiară în vorbă și scriere.

Celce corespunde condițiilor stabilite în alineatul premergător poate fi ales și în cazul, dacă nu e trecut în listele electorale.

(Va urma)

Din despărț. „Asociațiunii”.

Conferențe publice în Bistrița.

Despărțământul Bistrița al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” anunță, că în Bistrița în iarna anului 1913/14 se vor ține următoarele conferențe publice:

Duminecă în 30 Noemvrie 1913 de dl Dr. Alexandru Popu, directorul desp., cuvânt de deschidere, apoi dl Gregoriu Pletosu, protopop și prof. pens.: Un rezumat de istoria literaturii române.

Duminecă în 7 Decemvrie: dl Alexiu Candale inginer: Doi antagoniști români.

Duminecă în 14 Decemvrie: dl Dr. Alexandru Popu medic: Despre medicina populară.

Duminecă în 21 Decemvrie: dl Ioan Corbu notar orf.: Despre statutul celulelor. Duminecă în 28 Decemvrie: dl Dr. Dionisiu Loghinu adv.: Idei de progres în evoluția neamurilor.

Duminecă în 4 Ianuarie 1914: dl Dr. Petre Poruțiu adv.: Despre etica avocatului.

Duminecă în 25 Ianuarie: dl Dr. Emil Precup prof.: Ioan Creangă, viața și opera lui.

Duminecă în 1 Februarie: dl Emil Măreș prof.: Aplicări practice ale electricității.

Duminecă în 8 Februarie: dl Ioan Păcurariu prof.: Din sfera suprasensualului.

Duminecă în 15 Februarie: dl Ștefan Scridon prof.: Despre descoperirile mari din evul mediu.

Duminecă în 22 Februarie: dl Vasile Bichiganu prof.: Ștefan O. Iosif, viața și opera lui.

Duminecă în 1 Martie: dl Cornel Sanjoanu prof.: Dela Români din Basarabia.

Duminecă în 8 Martie: dl Victor Motogna prof.: Despre orgnele Principatelor române.

Duminecă în 15 Martie: dl Dr. Iulian Popu adv.: După revoluția dela 1848.

Duminecă în 22 Martie: dl Paul Tofan veter.: Despre alimentele de carne, lapte, ouă și boalele în legătură cu ele.

Duminecă în 29 Martie: dl Dr. Victor Moldovan adv.: Despre comorile de artă în industria de casă a poporului nostru.

Duminecă în 5 Aprilie: dl Georgiu Stanciu protop.: Din istoria bisericii noastre.

Duminecă în 12 Aprilie: dl Dr. Victor Oaișor adv.: Cum se poartă războiul modern.

Conferențele înainte de Crăciun se vor începe la orele 5^{1/2}, după Crăciun la orele 6 seara.

Invităm la aceste conferențe publicul nostru din Bistrița și împrejurime.

Bistrița, 25 Noemvrie 1913.

Diracțiunea despărțământului:

Dr. Al. Popu, Dr. Victor Moldovan,
director. secretar.

Din Săliște.

O ședință literară.

Joi, în 21 Noemvrie, la intrarea în biserică, s'a aranjat din partea Despărțământului V. Săliște al „Asociațiunii”, o ședință literară, în memoria regretatilor scriitori St. O. Iosif și Ilarie Chendi. Programul sărbătorii anunțat la timp comunelor a părțitoare despărțământului nostru a îndemnat pe mulți intelectuali din comunele din jur să asiste la executarea aceluia Relevez cu plăcere prezentarea frunțărilor săceleni dimpreună cu corul lor bisericesc.

Corul copiilor deschide sărbătura cu frumoasele cântece vechi, dar mult grațioasă ca „Zilele frumoase” și „Veacuri triste”, cari au făcut o bună impresie asupra publicului. Asemenea și declamațiunile alese cu pricepere și predate cu simțământ de elevii de școală au pregătit asistența pentru ascultarea instructivei prelegeri a protopopului Dr. Lupuș despre acești doi luceferi ai literaturii române.

Conferențiarul face în introducere comparație între lupta ce s'a dat și se dă între purtătorii ideilor și între oamenii interesului, și arată cum — cu toate că purtătorii ideilor succumbă adeseori eforturilor lor în lupta pentru ideal, — ideile lor salutare de cari au fost călăuziți, mai curând sau mai târziu es totuși învingătoare.

Curentul naționalist început în literatura noastră prin V. Alexandri, Eminescu și continuat prin Vlahuță și Coșbuc, s'afirmă teren mănăs și productiv la acești doi scriitori. Iosif prin poeziile sale din care străbate iubirea de neam și de țară, și Chendi prin crucele pline de spirit pun zăgaz curentului cosmopolit în literatura română. Imitatorilor poeziei decadente importate din Franța li se sapă mormântul. Spiritul poporului nostru are lipsă de nutremânt

ales și nobil, și acesta îl poate afla în frumoasele cântece ale lui Iosif, din cari prelegătorul citește câteva bucățiale, cu explicări și aplicări potrivite.

Aceeași dragoste pentru neamul românesc, pentru limba și literatura românească pe care a scos-o la iveală conferențiarul din opera lui Iosif, reese și din scrierile lui Chendi. Spre ilustrare, *părintele Borcia* premergând câteva cuvinte asupra operii lui Chendi amintește cu elogii articolul lui Chendi despre poetul Iosif și cetește seninul articol despre Maria Cuntan, caracteristic prin bogăția sa în imagini vii ca un model de stil adevărat românesc. Câteva vreme scrierile politice și polemice prin vehemența stilului au creat lui Chendi mulți dușmani, scrierile sale de critică literară vor rămânea prețioase perle ale literaturii noastre. Ear ca o orientare a feleului cum aprecia Chendi pe cei puși în fruntea destinelor noastre și ce însușiri aștepta dela ei, dăm aici următoarea spicuire din scrierile lui: „Generația mai tină este chemată a recunoaște și a urma cu încredere numai bărbați cari se disting prin trei calități: prin o gândire superioară, prin caracter și prin putere de muncă. Numai o contopire armonică a acestor însușiri creează adevărați luptători pe cari putem să ni-i luăm de pildă”.

Dacă mormintele acestor doi luceferi, cari s'au stâns luminând cărrile spre progres, pe cari are să pășească neamul nostru, stau uitate și părăsite în cimitirul dela Bellu, noi cei de aici cereăm să le ridicăm monumente neperitoare în inimile poporului nostru prin popularizarea scrierilor lor de valoare superioară. Acest scop l-a urmărit și șezătoarea de față, care s'a încheiat în acordurile puternice ale eroicului cântec „La arme” de St. O. Iosif. B.

NOUȚĂȚI.

Conferențele Asociației. Ca și în alți ani, se vor ținea și acum conferențe publice la Asociațiunea din Sibiu. Înainte de sărbătorile Crăciunului vor ținea conferențe: Duminecă în 14 Decemvrie dl prof. Dr. Nicolae Balan despre: Ideile religioase ale lui Leon Nicolaevici Tolstoi. Duminecă 21 Decemvrie dl protopop Dr. Ioan Lupuș despre: Baronul Eötvös și Șaguna. Duminecă în 28 Decemvrie se va aranja o serată muzicală declamatorică, în favorul copiilor săraci, iar Duminecă în 4 Ianuarie va vorbi dl prof. Vasile Stoica despre: „Câți reprezentanți mai noii și literaturii românești”. Toate conferențele se vor ținea în sala festivă a Asociațiunii și se vor începe precis la orele 5 după amiază.

Pedeapsă polițială. Poliția din Sibiu a pedepsit pe 24 cetățeni (bine înțeles români gr. or.), din Sibiu pentru transgresiune, sevărsită din incidentul introducerii în slujbă a parohului Romul Bucșa, cu deosebire dela 40 până la 150 coroane, cu închisoare dela 3 până la 10 zile, și cu altă închisoare dela 2 până la 10 zile, dacă nu pot plăti banii. Pedepsa totală e 1630 coroane în bani, 103 zile închisoare și iarăși 119 zile închisoare. Intre cei pedepsiți e și parohul. Și să mai zică cineva că nu trăim în pace și bunăînțelegere cu compatrioții noștri Sași. Sentința — e apelată. Decamdată — alăta.

Călătoria prințului moșenitor sârb Alexandru, principele moștenitor al Sârbiei, a plecat la Paris, unde va rămânea mai multe săptămâni.

În onoarea consulului român. Corpul ofițerilor dela regimentul de infanterie nr. 6, care poartă numele regelui Carol al României, a invitat pe noul consul român din Budapesta, pe dl Grigorie Bilciurescu, să participe la un dîneu dat în onoarea sa. Consulul, însoțit de secretarul său dl Augustin Paul, a venit Sâmbătă la casarma Maria Terezia, să ia parte la masa festivă, dată de ofițeri. La șampanie colonelul Phleps a hăut în sănătatea dlui Bilciurescu, care a răspuns închinând paharul pentru corpul ofițeresc al regimentului nr. 6. Dela banchet s'a trimis o telegramă de salutare către fostul consul român din Budapesta, Gheorghe Derussi, care de prezent este reprezentant al României la Sofia.

Crăciunul Monarhului. Din Viena se anunță, că Majestatea Sa va petrece sărbătorile Crăciunului la castelul dela Schönbrunn în cercul familiei arhiducelui Francisc Salvator. Starea sănătății Monarhului este deplin mulțumitoare. Se crede că în luna lui Februarie suveranul va veni pentru câteva săptămâni la Budapesta.

Români în Budapesta. În capitala țării noastre sunt stabiliți, după *Foaia Poporului Român*, următorii români: 6 judecători la Curie (4 activi, 2 pensionari), 7 avocați, 10 medici, 6 profesori, 3 deputați dietali cu locuință statornică, 4 ingineri, 60 funcționari în ministere, 55 funcționari la poșta și telegraf, 16 la căile ferate și la cassa poștelor, 12 ofițeri, 20 funcționari privați, 10 familii de pensionari, 50 familii de meșteșugari, 2 căpitani de poliție, 5 agenți secreți 30 polițiști, 4 călăuzi la tramvae, 300 studenți universitari și aproape 2000 de meseriași și muncitori.

Spioni bulgari. Poliția din București a deținut pe cafegul Iordan Popov și pe muncitorul Atanasie Gheorghiev pentru spionaj în favorul Bulgariei. S'a constatat despre amândoi, că sunt ofițeri bulgari în activitate.

Electricul dintre Viena și Pojon. Comunicăția cu tren electric între Viena și Pojon era să se deschidă la 1 Decemvrie. În considerare că vremea nefavorabilă a întârziat lucrările, deschiderea liniei s'a amânat pe Ianuarie 1914. Rep. junea trenului electric nu este încă stabilită; călătoria cu electricul însă va fi cevași mai lungă, decât pe liniile căii ferate de stat; deoarece electricul pătrunde mai departe atât în orașul Pojon, cât și în Viena. Pe teritoriul Vienei face 13 kilometri și ajunge până la hala mare unde se vând alimente.

Universitate în Medina. Punerea pietrii fundamentale a universității arabe din Medina s'a făcut în asistența numeroasă a notabilităților din Arabia.

Dela licitare. Cu prilejul licitării lucrurilor rămase după fostul colonel trădător Redl, s'au vândut în Praga multe obiecte cu un preț destul de urcat. Pentru un inel cu briliante s'au dat 1400 de coroane. Uniformele lui Redl însă, deși erau oferite cu câte 20 de coroane pentru o uniformă, totuși n'au aflat cumpărător.

Nou prav de pușcă. În ministeriul de război la Berlin se fac cercetări asupra unui nou fel de prav de pușcă, inventat de femeea Ida Böhn. Noua invenție este însemnată de aceea, fiindcă granatele încărcate cu acest prav de pușcă, îndată ce explodează, desvoaltă — zice-se — un gaz amețitor, care face incapabili de luptă mai multe sute de soldați. Ameteala ar dura 7—8 ceasuri.

Sinuciderea unui copil. Băeatul Francisc Russ de 5 ani și jumătate, al unui negustor din Graz, s'a aruncat de pe un pod în râu și s'a înecat. Cauza sinuciderii este o dojană primită dela părinții lui. Copilul declarase vecinilor, că se duce să se omoare, însă oamenii nu l'au luat în seamă.

Fabrică engleză în Rusia. O societate engleză, în înțelegere cu bănci rusești, va înființa în Târșin lângă Volga o mare fabrică de tunuri și munițiuni, cu un capital social de un milion și jumătate funți sterling. Intreprinderea a și primit comande în valoare de un milion.

Călătoria la Pamântul sfânt. În 2 Februarie 1914 se face o călătorie de 24 zile în orient. Programa călătoriei este: București, Constantinopol, Atena, Alexandria, Cairo, Port-Said, Jiffa și Ierusalim, cu mai multe excursiuni. Cheltuielile de drum, cu bacșișuri cu tot, sunt pentru clasa I. de vapor 1350 coroane, clasa II-a 1150 coroane. Amănunte se dau gratuit la birourile de informațiune ale căilor ferate ungare.

Monografia Aradului. Din ziare budapestane s'afirmă, că a apărut un nou volum al monografiei orașului și comitatului Arad, și anume partea *etnografică*, alcătuită de Dr. Iuliu Somgyi. Lucrarea schițează și viața, limba și obiceiurile poporului român din acest ținut al țării. Despre români scrie că sunt conduși în activitatea lor de porniri bine stabilite. Despre sârbi afirmă, că nu au aspirații deosebite cu totul de-ale ungușilor; ear germanii, zice autorul, acceptază deplin ideea de stat inaghiar. Tărănimea română din satele Aradului este prezentată în mare parte ca slăbită trupește și degenerată în urma traiului rău din timpul mai nou, — și a puținei îngrâșiri, de care e împărțășită din partea guvernărilor noastre, adaugem noi.

Civili și militari. În parlamentul german din Berlin s'a desbătut cu multă vehemență conflictul ivit între militarii și elementul civil din orașul alsacian Zabern. Ofițerii regimentului 99 de infanterie din acest oraș batjocoreau prea des cu nume insultătoare pe soldații recrutați în Alsacia. Dela o vreme atât orașul Zabern, cât și comunele din apropiere n'au mai suferit purtarea provocătoare a autorităților militare, și conflictul a izbucnit în ciocnire serioasă. Pentru liniștirea locuitorilor din Alsacia, regimentul dela Zabern a fost acum transferat și înlocuit cu regimentul de infanterie nr. 22. Transferarea s'a făcut la ordnul împăratului Wilhem, care de nou a declarat, că elementul militar să caute a trăi în raporturi bune și prietenești cu toți cetățenii statului.

Intre nemuritori. A trecut cam multă vreme, decând marele matematician Poincaré s'a stâns din șirul celor patruzeci de nemuritori ai Academiei franceze. Acum se scrie din Paris, că zilele acestea se va face alegerea de membru în locul devenit vacant. Se amintește în deosebi două nume, chemate să intre în cercul nemuritorilor. Unul este Alfred Capus, autor de piese teatrale; al doilea este Leon Bourgeois, vestit om politic, însemnat prin cuvântările și studiile sale politice.

Balul subofițerilor. În 7 Ianuarie 1914 se va ținea balul subofițerilor dela regimentul nostru de infanterie nr. 31, și anume în sala dela Casa societății din strada S. h. w. s. Intrarea 2 coroane de persoană. Venitul net este destinat pentru fondul de ajutor al subofițerilor și pentru fondul săracilor din Sibiu.

Atentat. În comuna Vorheenberg, de lângă Bruxela, un socialist a tras un foc de revolver asupra preotului romano-catolic. Cauza atentatului este faptul, că preotul a refuzat să îngroape un socialist, la a cărui înmormântare tovarășii săi au adus un steag roșu.

Membrii pe viață ai Reuniunii meseriașilor sibieni, s'au sporit cu dl George Baciu, măestru măsar, care plătind din taxa de cor. 50 rata primă de cor. 1250, restul îl plătește în 3 rate egale. Măestrul blănar dl Ilie Șteflea, a plătit rata din urmă de 25 cor., ear comersantul din Făgăraș, domnul George Bărsanu, a plătit 10 cor. din restul de 40 cor.

Experimentul cu serul în contra tuberculozei. Doctorul Friedmann dela Berlin, invitat de primarul capitalei noastre, a sosit la Budapesta să facă injecțiuni cu serul său la bolnavii de tuberculoză. S'au prezentat 160 de persoane, pentru a li se introduce medicamentul. Injecțiunile s'au început la mai multe clinice. O parte a medicilor din Budapesta nu are multă încredere în experimentările lui Friedmann; fiind de părere, că doctorul berlinez are să-și mulțumească succesele mai mult unei reclame americane, decât unui adevărat remediu împotriva numitei boale.

La fondul Aurel Vlaicu pentru ajutoarea tinerilor meseriași doritori de a-și înmulți cunoștințele în străinătate, au mai dăruit: Mihail Străjan, prof. de gimnaziu în penz., 10 cor.; Dumitru Ghișa, măestru faur, George Ghișa, sodal rotar, ambii din Reciu câte 20 bani; Romul Bucșa, paroh (Sibiu suburb. de jos) și soția sa Eugenia n. Joandrea, 1 cor.; Ion Imbăruș, inv., George Dușoiu, inginer, Avram Păcurariu, protopresb. (Mercuria), Dumitru Barbu, inv. măsar, câte 50 bani; Matei Scorobet, învățator (Mercuria), soția sa Firața n. Fășeru, și copiii lor Lucian, Lucia și Lvia, 1 cor.; Simeon Turtea, paroh (Sășăuș) și Nicolae Mohan, culug. tipemer., câte 25 bani. Starea fondului cor. 17550 fi. Pentru primos aduce calde mulțumite, în numele Reuniunii meseriașilor sibieni: Vic. Tordășianu president.

Bioscopul Apollo de pe piața Hermann va reprezenta Miercuri și Joi în 10 și 11 Decemvrie n. 1913 următorul program: Ruinele Pompeiane, două natură, colorat. În focul curățitor, dramă în 3 acte. Gherda și reată, com. c. Afară de program: Jack sau: Povestea unui june nenorocit, dramă pătrunzătoare în 4 acte, după renumitul roman de Alfons Daudet. Cel mai artistic tablou de sezon, al autorului.

Teatru.

Miercuri, în 10 Decemvrie n. se joacă piesa în 3 acte *Bacara*, de H. Bernstein; Joi în 11 Dec. comedia *Femei frumoase*, a două oară.

Nr. 773/1913.

(335) 1—3

Concurs.

In urma ordinului Preavenatului Consistor arhidiecezan din 5 Noembrie a. c. Nr. 14031 Bis. se escrie concurs din nou pentru intrigirea parohiei de clasa a II a Miluan, protopresbiteratul Unguraş, cu termen de 30 de zile dela prima publicare in „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasionate in coala B. pentru intrigirea dotaţiunei preoţeşti.

Dela concurenţi se cere pregătirea completă pentru parohii de clasa a I-a.

Cererile de concurs intrigite conform normelor din vigoare se vor inainta in termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral, iară reflectanţii la acel post cu prealabila incuviinţare, cerută in scris se pot prezenta in parohie pentru a fi cunscuţi parohienilor şi pentru a cânta, cuvânta şi eventual a slugi sf. liturgie in biserica in vre-o Duminecă sau sărbătoare.

Fizeş-Sânpetru, 19 Noembrie 1913.

Oficiul protopresbiteral român gr.-or. al Unguraşului, in conţelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roşca
protopresbiter.

Nr. 586/1913.

(325) 3—3

Concurs.

Pentru intrigirea unui post învăţătoresc la şcoala din Vingard şi pentru intrigirea postului învăţătoresc din Berghin se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare in „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. In Vingard salar: 1200 cor.

2. In Berghin salar: 400 cor. dela biserica şi restul din ajutor de stat.

In ambele locuri cvartir şi grădină in natură.

Cererile instruite conform normelor din vigoare să se inainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sebeş, 9/21 Noembrie 1913.

Oficiul protopresbiteral:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Dela direcţiunea institutului de corecţiune-educativ din Gherla (Szamosujvár).

Nr. 80/1913 Pres.

(341) 1—3

Publicaţiune concursuală.

In urma inaltei ordinaţiuni a Excelenţiei Sale ministerului de justiţie reg. ung. din 11 Noembrie a. c. Nr. 59056/1913 IX. pentru implinirea mai multor posturi de adjuncţi de cap de familie (családfősegéd) aparţinători in cl. XI. de salarisare la institutul de corecţiune-educativ de sub conducerea mea, prin aceasta public concurs.

Pentru supravegherea elevilor la măcare adjunctul de cap de familie se împărţeşte încă de 350 cor. ca taxă de rescumpărare pentru aimentare.

Invit pe concurenţi, ca cererile provăzute cu decretul de învăţătoriu pentru şcoalele elementare, eventual civile şi cu documentele justificatoare despre cetăţenia ungară, apoi intrigitatea corporală, studiile absoluate şi relaţiunea obligamentului militar, iar cei aplicaţi deja şi cu documentele justificatoare despre activitatea lor presentă, adrese Excelenţiei Sale ministerului reg. ung. de justiţie şi timbrate in regulă, — să şi le inainteze subscrisei direcţiuni pe calea autorităţii lor, iar cei ce eventual nu ar fi in funcţiune — prin comitele suprem competent, *inclusive până la 20 Decembrie a. c. st. n.*

Accentuez, că învăţătorii cari pe lângă calificaţiunea învăţătorescă mai au şi decret cantoral şi eventual sunt conducători de cor, precum şi învăţătorii, cari se pricep la economie, la grădinăritul de culină ori la ceva industrie şi despre aceasta au documente speciale ori atestate dela şcoala de industrie, — vor fi preferaţi.

Cererile neprovăzute cu documentele recerute, precum şi cele inaintate cu ocolirea călii oficioase de serviciu şi in urmă cele sosite după expirarea termenului de concurs, nu se vor lua in considerare.

Direcţiunea institutului de corecţiune-educativ reg.-ung.

Gherla (Szamosujvár), 18 Noemvr. 1913.

(L. S.) **Albin Uhlyarik** m. p.,
director.

Vânzare de casă.

Din mână liberă să vinle prin licitaţie casele din Sibiu de sub Nr. 17 strada Schützengasse, constatătoare din 4 odăi şi superedificate, edificiu nou, locuinţă comodă aproape de Erlenpark, *Luni in 15 Decembrie a. c. la 3 ore p. m.* in cancelaria advocaţională Dr. Adof Hirsch Sibiu strada Cisnădiei Nr. 5.
(338) 2—8

A apărut şi se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**

I. Enescu:

Cooperativele săteşti

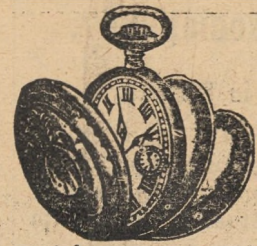
Felul şi însemnătatea lor.

Preţul Cor. 1.50, porto 5 fil.

Săpunul Steckenpferd din lapte de crin

de Bergmann şi Comp. Tetschen a/Elbe rămâne şi va fi nelntrecut in efectul său contra linitelor, precum şi indispensabil pentru ingrijirea raţională a frumseţii şi pielei, ce prin scrisorile de mulţumită zilnic intrate necondiţionat se confirmă, a 80 de bani bucata se află in farmacia, drogherii şi parfumerii etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crin a lui Bergmann „Manera” pentru sustinerea fragedă şi albă a mânilor de dame, in tuburi a 70 fil. se află pretutinden.

(48, 39—40)

Cine doreşte un Orologiu gratuit?

Ca să facem cunoscut peste tot locul eminenţele noastre oroloage de buzunar, distribuim după un mod oareşi care 5000 bucăţi gratuit.

(339) 2—6

Trimiteti precis adresa D-Voastră pe o cartă poştală la fabrica de oroloage:

Jak. König

Wien, III/2, Postamt 45, Fach 398.

Antiquariat.

Cumpăr şi vând antiquităţi de tot felul: (314) 9—10

Cărţi vechi de tot felul până la anul 1750, şi anume tot ce se refera la **Austro-Ungaria şi România.**

Covoare vechi bisericesti şi alte lucruri arhologice desgropate din pământ de ori ce fel.

H. Candrea,

Sibiu, Str. Măcelarilor 23.

A apărut şi se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană:**

Călindearul arhidiecezan

pe anul 1914

cu Şematismul autentic al bisericei ortodoxe rom. din Ungaria şi Transilvania. Partea literară conţine lucrări foarte interesante.

Preţul 80 fil, plus porto poştal 20 fil.

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orişicare mărime, pe lângă preţurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

I.

- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Naşterea Domnului Iisus Christos
- Fuga la Egipt
- Iisus în biserica de 12 ani
- La nunta din Cana
- Iisus pe mare
- Invierea lui Lazar
- Schimbarea la faţă
- Răstignirea lui Iisus Christos
- Punerea în mormânt
- Invierea Domnului
- Înălţarea — Floriile
- Tăierea împrejur
- Naşterea Maicei Domnului
- Pogorârea Duhului sfânt
- Naşterea sfântului Ioan Botezătoru
- Grigorie, Vasilie şi Ioan
- Adormirea sfintei Ane
- Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

II.

- Iisus pe Cruce
- Înălţarea sfintei cruci
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sfântului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf. Vasilie

III.

- Botezul Domnului
- Constantin şi Elena
- Sfântul Dumtru călare
- Sfântul George
- Maica Domnului
- Petru şi Pavel
- Arhanghelii Mihail şi Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim şi Ana

IV.

- Arhanghelul Mihail
- „ Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Iisus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumitru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- „ Simeon
- „ Andreiu
- Evangelistul Ioan
- „ Luca
- „ Marcu
- „ Mateiu
- Prorocul Zaharia
- Apostolul Iacob
- „ Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					şi Icoane din Grupa IV.					
	Mărimea in cm.					Mărimea in cm.					Mărimea in cm.					Mărimea in cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	34-60	42—	56—	70—	cor. foarte fine.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56—	72-50	23-10	27-30	40-60	49—	65-80	20-30	23-80	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—	„ fine.
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	9-60	26-60	„ simple.

Preţurile indicate în şema de sus sunt a se înţelege numai la icoane pictate pe pânză şi fără cadre (rame). La dorinţă se pictează însă şi pe lemn, tinichea şi aluminiu.

Deasemenea şi cu angajamentul pentru **prapori** din orişice fel de materii şi de orişice culoare pe lângă condiţiile cele mai favorabile